

تعیین میزان آگاهی دانشجویان رشته بهداشت عمومی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در رابطه با چگونگی حفظ امنیت غذایی و نگهداری غذا در ظروف یک بار مصرف

فریبا زاهدی فر^۱، اعظم صفار^{۲*}، سید محمد مهدی میربابایی^۲

۱مری، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

۲ گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

مشخصات نویسنده اول: قزوین، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دفتر توسعه آموزش

پست الکترونیک: fzahedifar@yahoo.com

چکیده

مقدمه و هدف: ایمنی غذایی یعنی اطمینان از اینکه غذایی که مردم جامعه استفاده می کنند سالم و فاقد هرگونه آلودگی باشد. این آلودگی می تواند شامل آلودگی میکروبی، انگلی و یا شیمیایی باشد. در دهه های اخیر با گسترش تکنولوژی اثرات سوء و انکارناپذیری بر سلامت انسان ها بوجود آمده است. ظروف یکبار مصرف جزءموادی هستند که استفاده از آنها خطوط قرمز زیادی دارد و مصرف غذا در این نوع ظروف با عوارضی همراه است و می تواند در ایمنی غذایی تاثیر گذار بوده و به نوعی باعث آلودگی های شیمیایی گردد. "بیس فنول آ" ماده ای است که برای تهیه پلاستیکهای سبک کاربرد دارد و می تواند روی DNA سلو لها اثر بگذارد و جهش ژنتیکی به وجود آورد. این ماده سمی موجب بسیاری از ناهنجاریهای غیرقابل جبران در بدن می شود و بیماری های غیرقابل علاجه را به وجود می آورد. از آنجایی که آگاهی از نگهداری مواد غذایی در ظروف یکبار مصرف اهمیت زیادی داشته و موجب افزایش امنیت غذا می گردد، این مطالعه به بررسی میزان آگاهی دانشجویان در این رابطه می پردازد.

روش اجرا: در این مطالعه توصیفی- مقطعی میزان آگاهی ۷۰ نفر از دانشجویان رشته بهداشت عمومی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در رابطه با چگونگی نگهداری غذا در ظروف یک بار مصرف با استفاده از روش نمونه گیری سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ای محقق ساخته ایی مشتمل بر دویخش اطلاعات دموگرافیک و ۲۰ سوال چهار گزینه ایی پیرامون تعیین میزان آگاهی بود. محتوای پرسشنامه (Content Validity) از طریق آنالیز محتوایی با استفاده از شاخص نسبت روائی محتوی یا CVR وبا استفاده از جدول لاوشه تفسیر گردیده و آیتم هایی با سطح معناداری ($p < 0.05$) مورد قبول قرار گرفت. نحوه نمره گذاری به این ترتیب بود که برای پاسخ صحیح نمره یک و برای پاسخ غلط نمره صفر در نظر گرفته شد. پاسخ صحیح به کمتر از ۵۰ درصد از سوالات نشان دهنده آگاهی ضعیف، بین ۷۵-۵۰ درصد نشان دهنده آگاهی متوسط و بیش از ۷۵ درصد نشان دهنده آگاهی خوب بود. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون های کای اسکوار، آنالیز واریانس، کروسکال والیس در نرم افزار SPSS ver 17 استفاده گردید.

یافته ها: با توجه به نتایج میانگین سنی دانشجویان ۲۴/۳۴±۴/۵۶ بود. که ۹۶/۸ درصد آنها زن و ۳/۲ درصد آنها مرد بودند. ۸۷/۳ درصد دانشجویان در مقطع کارشناسی پیوسته و ۱۲/۷ درصد در مقطع کارشناسی ناپیوسته بودند. آگاهی خوب در ۱۸/۲ درصد از دانشجویان، آگاهی متوسط در ۶۶/۵۷ درصد و آگاهی ضعیف در ۱۵/۲۳ درصد موارد مشاهده گردید. ارتباط معناداری بین میزان آگاهی دانشجویان با سن، جنس، سال ورود، وضعیت تاهل و محل زندگی دانشجویان وجود نداشت ($p \leq 0.05$). دانشجویان مقطع کارشناسی ناپیوسته آگاهی بیشتری نسبت به دانشجویان پیوسته داشتند ($p \geq 0.05$). بیشترین میزان آگاهی مربوط به معیار " از

ظروف یکبار مصرف استفاده شده در صورت شست و شوی مجدد نمی توان استفاده کرد " با فراوانی (۹۰ درصد) و کمترین میزان آگاهی مربوط به معیار "مدت نگهداری مواد غذایی درون ظروف یکبار مصرف در یخچال" با فراوانی (۶/۴۰ درصد) بود.

نتیجه گیری: در این بررسی دانشجویان از میزان آگاهی نسبتاً قابل قبولی در رابطه با نگهداری مواد غذایی درون ظروف یکبار مصرف برخوردار نبودند. با توجه به اینکه استفاده نابجا از ظروف یک بار مصرف موجب آزاد شدن مواد آلی و ترکیبات شیمیایی موجود در دیواره ظروف و ورود آنها به داخل مواد غذایی می شود و مصرف آنها برای سلامتی مضر است، هدف نهایی امنیت غذایی که تأمین یک پیکر سالم برای یک زندگی فعال و با کیفیت میباشد به دست نیامده و امنیت غذایی دانشجویان که آینده سازان این جامعه می باشند تأمین نمی گردد. لذا به منظور ارتقاء امنیت غذایی، برنامه ریزی برگزاری دوره های آموزشی با هدف ارتقاء کیفیت نگهداری مواد غذایی، تعیین معیارهای نگهداری غذا و تعیین فواید و مضرات استفاده از ظروف یک بار مصرف از اولویت هایی است که باید در نظر گرفته شود. همچنین پیشنهاد می گردد آموزش های مناسب تغذیه ای به صورت گسترده و منظم هم از طریق مراکز دانشگاهی و هم از طریق رسانه های گروهی مانند صدا و سیما در نظر گرفته شود.

واژگان کلیدی: امنیت غذایی، ظروف یک بار مصرف، دانشجویان، بهداشت عمومی، میزان آگاهی